

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

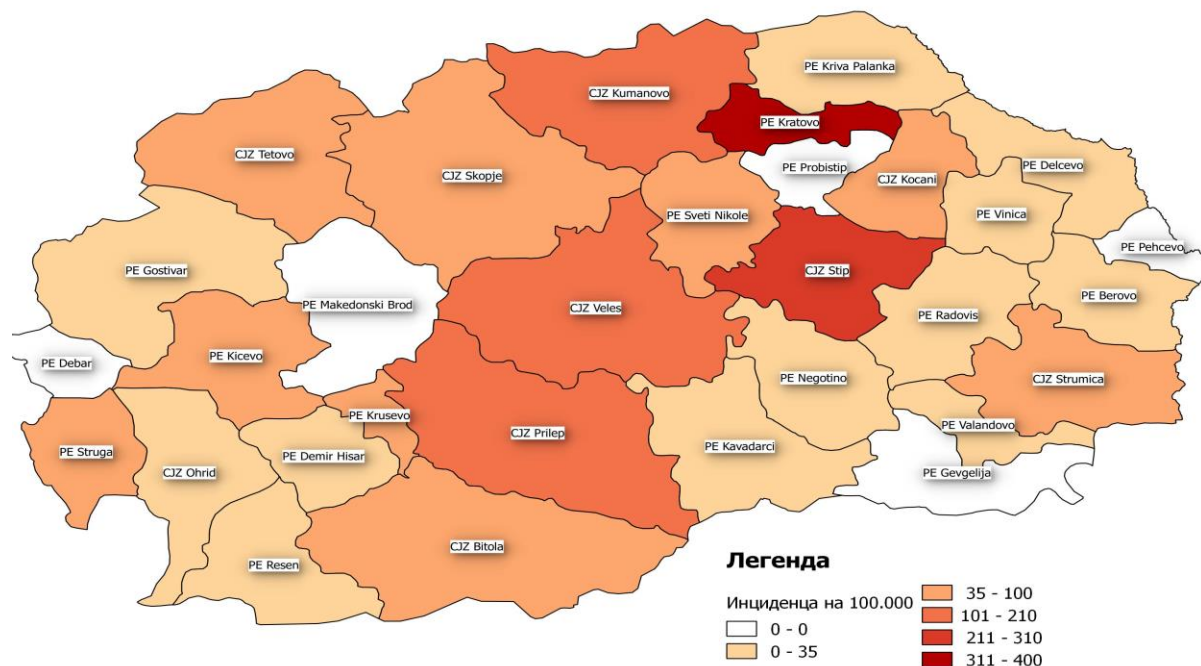
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец јуни, 2019

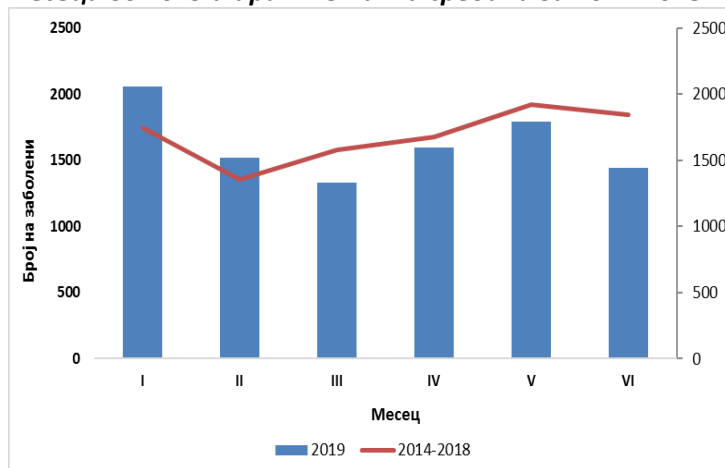
Скопје, 09.07.2019

Во текот на месец јуни 2019 година, во Република Северна Македонија се регистрирани вкупно **1.441** заболено лице од акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **69,6 на 100.000 жители**.

Во текот на месец јуни се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 19,6% во однос на претходниот месец мај 2019, во однос на аритметичката средина за периодот 2014–2018 се регистрира намалување од 21,8%. (Графикон 1) Во однос на месец јуни 2018 се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 10,6%.

Во вкупниот број на заболени во 2019 година, регистрираните случаи во месец јуни учествуваат со 14,7%. Кумулативниот број на заболени во 2019 е зголемен во однос на кумулативата за истиот период во 2018 година за 29,4%.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2019 и аритметичка средина за 2014-2018

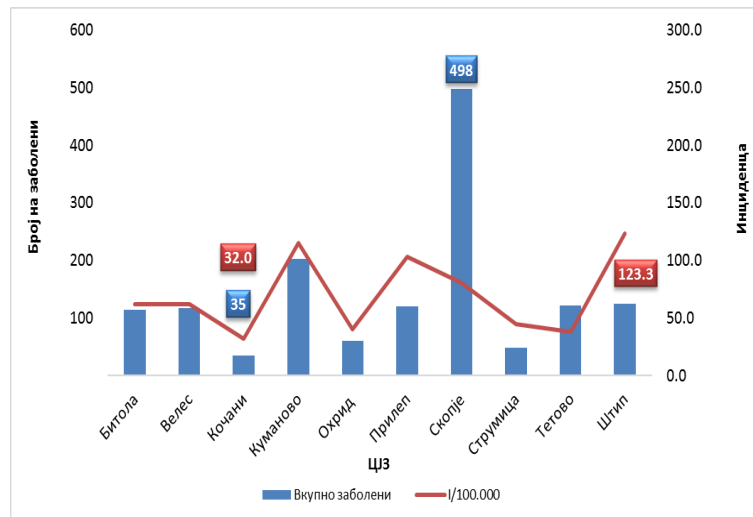
Во месец јуни, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=498 или 34,6%), а најмал во ЦЈЗ Кочани (n=35 или 2,4%). (Табела 1 во Прилог)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Штип (I=123,3/100.000), а најниска во ЦЈЗ Кочани (32,0/100.000). (Графикон 2)

Највисока инциденца на ниво на ПЕ е регистрирана на територијата на ПЕ Кратово (I=324,0/100.000). (Картограм)

Не се регистрирани заболени лица на територијата на ПЕ Пехчево, Гевгелија, Дебар, Мак. Брод и Пробиштип. (Табела 1 во Прилог)

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во јуни, 2019

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јуни учествуваат со 98,3% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 68,4/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јуни, 2019

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	631	30,5
Ентероколитиси	401	19,4
Мали сипаници	258	12,5
Инфективна мононуклеоза	26	1,3
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	25	1,2
Скарлатина	22	1,1
Инфекции предизвикани од E. Colli	19	0,9
Салмонелози	17	0,8
Шуга	12	0,6
Вирусен хепатитис А	5	0,2
Вкупно	1416	68,4

Првите три најчести заразни заболувања (овчи сипаници, ентероколити и мали сипаници), учествуваат со 89,5% во вкупниот број на заболени, а со 91,1% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец јуни 2019 година.

Во текот на месец јуни, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 631 заболено лице. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 43,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 44,6%.

Во однос на претходниот месец мај 2019, се регистрира намалување на бројот на заболени од овчи сипаници за 14,0%, во однос на месец јуни 2018 се регистрира зголемување за 22,3%. Намалување се регистрира во однос на аритметичката средина 2014-2018 кое изнесува 22,8%.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2019, пријавените случаи во јуни учествуваат со 14,9%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2019 година, овчите сипаници учествуваат со 43,4%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2019 е зголемен за 39,4% во однос на кумулативата за истиот период во 2018.

На второ место по број на регистрирани заболени во месец јуни се **ентероколитите**, со 401 случај. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 27,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 28,3%.

Во однос на претходниот месец мај 2019, се регистрира незначително зголемување на бројот на заболени лица за 0,8%. Во однос на месец јуни 2018, како и во однос на аритметичката средина 2014-2018, во овој месец се регистрира намалување од 31,9% и 48,9%, соодветно.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2019, бројот на заболени во јуни учествува со 15,7%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2019 година, учеството на ентероколити е 26,1%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2019 е намален за 25,0% во однос на кумулативата за истиот период во 2018 година.

На трето место по број на регистрирани заболени во месец јуни се **малите сипаници**, со 258 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 17,9%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 18,2%.

Во однос на претходниот месец мај 2019, се регистрира намален број на заболени лица од мали сипаници за 45,9%. Како резултат на тековната епидемија, во споредба со месец јуни 2018 (n=2) и аритметичката средина 2014-2018 (n=1) се регистрира повеќекратно зголемување.

Во вкупниот број на пријавени мали сипаници во 2019, бројот на заболени во јуни учествува со 12,7%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2019 година, учеството на мали сипаници е 20,8%.

Кумулативниот број на заболени од мали сипаници во 2019 (n=2.030) е поќекратно зголемен во однос на кумулативата за истиот период во 2018 година (n=14).

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец јуни припаѓаат на **капкови заразни заболувања** (n=938, 65,1%) со инциденца од 45,3/100.000. (Графикон 3)

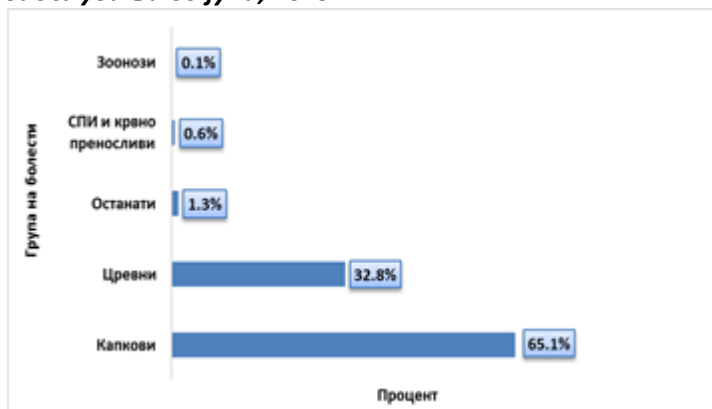
Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=631 или 67,3%), со инциденца од 30,5/100.000, следуваат 258 заболени лица од мали сипаници (27,5%; I=12,5/100.000), 26 случаи на инфективна мононуклеоза (2,8%; I=1,3/100.000) и 22 случај на скарлатина (2,3%; I=1,1/100.000). Во оваа група регистриран е и еден случај на пневмококна инфекција (менингит).

На второ место во месец јуни е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 473 заболени (32,8%) со инциденца од 22,9 на 100.000 жители. (Графикон 3)

Од нив, најголем број, процент (n=401; 84,8%) и највисока инциденца (I=19,4/100.000) чинат пријавите на ентероколити. На второ место во оваа група се 25 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикаци (5,3%; I=1,2/100.000). Пријавени се 19 инфекции предизвикани од E. coli, 17 салмонелози, 5 случаи на вирусен хепатитис А, 4 случаи на кампилобактериоза, и по еден случај на криптоспоридиоза и шигелоза.

Во групата на **зоонози**, во месец јуни, регистрирани се две заболени лица (0,1%; I=0,1/100.000) и тоа по еден случај на бруцелоза и лајм борелиоза. (Графикон 3)

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во јуни, 2019

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во јуни се регистрирани 19 случаи (0,9%; I=1,3/100.000).

Од нив, најбројни (n=12; 63,2%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 0,6/100.000. Во групата, пријавени се 3 случаи на бактериски менингит и по еден случај на неодреден вирусен хепатитис, вирусен менингит, маларија и хеморагична треска со бубрежен синдром.

Во случајот на хеморагична треска со бубрежен синдром предизвикана од Hanta-вирус, станува збор за лице на 21-годишна возраст од с. Неготино - Гостивар, хоспитализирано на КИБФС, со почеток на заболувањето на 30.05.2019. Од епидемиолошката анкета и епидемиолошкиот увид не може да се утврди изворот на заболувањата. ЦЈЗ Тетово и ПЕ Гостивар ги превземаа сите потребни мерки и активности за сузбивање и спречување на ширењето на ова заболување.

Во текот на месец јуни, од КИБФС е пријавен случај на импортирана маларија кај дете на 3 - годишна возраст, од Скопје. Заболувањето го стекнало за време на престој во Кенија каде што бил заедно со родителите (родна земја на мајката). За време на престојот редовно примал антималярична профилакса. На Инфективната клиника е дијагностицирана маларија предизвикана од Plasmodium falciparum.

Во групата на регистрирани **сексуално и крвно преносливи инфекции** без ХИВ/СИДА (n=9; I=0,4/100.000), во текот на месец јуни пријавени се 4 случаи на вирусен хепатитис Б, три заболени лица со инфекции предизвикани од хламидија и два случаи на вирусен хепатитис Ц. (Графикон 3)

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец јуни, регистрирани се вкупно три нови случаи на ХИВ/СИДА. Сите ново регистрирани случаи се ХИВ позитивни, од машки пол. Во однос на возрасната дистрибуција – два случаи се од возрасната група од 40-49 години и еден случај на возраст од 30-39 години. Од регистрираните, две лица се припадници на МСМ и еден од хетеро популацијата. Според местото на живеење, два случаи се од Скопје, а еден е од Гостивар. (Табела 1 во Прилог)

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 30.06.2019), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2019 изнесува 431.

Од вкупниот број на досега регистрирани случаи за кои има податок (n=427):

- 102 лица починале, а
- 325 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните заболувања, во месец јуни 2019 година, регистрирани се вкупно 262 заболени лица (без туберкулоза), со инциденца I=12,7/100.000 жители. (Табела 2 во Прилог)

Пријавени се 4 лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Во текот на јуни регистрирани се 258 пријави за нови случаи на *мали сипаници*. Највисок процент заболени се пријавени на територијата на Скопје (n=78; 30,2%), а поголем број на заболени се пријавени од Тетово (n=42; 16,3%), Куманово (n=40; 15,5%) и Струга (n=35; 13,6%).

Подетални епидемиолошки обработки во однос на бројот на регистрирани случаи на мали сипаници и

епидемиолошките карактеристики се дадени во неделните информации за состојбата со мали сипаници во тековната епидемија.

Во текот на јуни, од страна на Клиниката за детски болести до ИЈЗ е пријавен и првиот АФП случај во 2019 година. Станува збор за машко дете на 5-годишна возраст од Струмица, редовно вакцинирано согласно Календарот за имунизација. ИЈЗ направи увид на Клиниката, а од заболеното дете и контактот се земени материјали за вирусолошко испитување кои се испратени во Референтната лабораторија за ентеровируси на СЗО во Софија, Р. Бугарија.

ЕПИДЕМИИ

Во месец јуни **не е пријавена епидемија на заразна болест** до ИЈЗ.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец јуни **регистрали е еден смртен случај**.

Се работи за лице од женски пол на 27 - годишна возраст од Кочани со Dg. Meningitis purulenta pneumococcica. Пациентката била хоспитализирана на КИБФС–Скопје. Датумот на заболување е 27.05.2019, а починала на 03.06.2019 година.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец јуни, 2019 година (n=288).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од 8 ЦЈЗ и 2 ПЕ. Во најголем број се пристигнати пријави од микробиолошките лаборатории кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје (n=227; 78,8%), ЦЈЗ Битола (n=22 или 7,6%) и ЦЈЗ Куманово (n=19 или 6,6%).

Од пристигнатите пријави, најчесто докажани/ изолирани причинители во јуни се: MRSA (n=84; 29,2%), HPV и Morbili virus по (n=34; 11,8%) и Chlamydia trachomatis (n=28; 9,7%) (Табела 4 - Прилог)

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец јуни, **регистрали се 7** пријави за заразно заболување кај странски државјани кои престојувале во Република Северна Македонија.

Од вкупно пријавените во месец јуни, 4 пријави се за ентероколит, 2 се бактериски алиментарни инфекции и интоксикаци и една пријава за вирусен хепатит Б. Во однос на земјата на живеалиште на странските државјани, 4 лица се жители на Косово и по еден е жител на Германија, Белгија и Турција.

Во текот на 2019 година, заклучно со крајот на месец јуни, пристигнати се вкупно 30 пријави за заразно заболување регистрирано кај странски државјани кои престојувале во Република Северна Македонија.

Од вкупно пријавените во 2019 година, 14 пријави се за ентероколит, по 4 пријави за вирусен хепатит Б и бактериски алиментарни инфекции и интоксикаци, по две пријави за вирусен хепатит Ц, овчи сипаници, инфективна моноклеоза и по една пријава за салмонелоза и мали сипаници.

По земја на живеалиште на странските државјани, најголем број (16) се жители на Косово, по два се жители на БиХ и Германија и по еден жител на Италија, Белгија, Србија, Велика Британија, Бугарија, САД, Турција, Белгија, Швајцарија и Романија.

Кузмановска Г., Караџовски Ж., Ставридис К., Микиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Положани Е., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмени М.